

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
40-ik szám — Ide intézendő a
lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1. szám a. a. könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talat illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitors tér-
fogata . . . 12 fillér.
Bélyegdíj minden beiktatás
után . . . 60 fillér.

Nyilttér:

Egy sor . . . 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legezésérubben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

A szabadság ünnepén.

Több, mint kétezer évvel ezelőtt Róma gyűléstermét vér festette meg s piros tőrrel kezében diadalmaskodott a szabadság! 50 évvel ezelőtt a vén Európán keresztül repült a Brutus és Cassius szelleme, mely elnyomva, nyögve ott élt minden ember szívében s támasztott futó vagy megalkuvó Caesarokat, lángot, vért; megrázta a rozoga, régi rendszereket, hogy ropogva ömlött össze minden, a mi ó s az emberi méltósághoz nem illő s a romok felett összelelkeztek az emberi szívnek rég elnyomott vágya, reménye, az emberi méltóságnak Istentől a teremtéskor adott legszentebb tulajdonai, a miket együttesen *Isten képmásának* hívunk: a szabadság, egyenlőség, testvériség! 50 évvel ezelőtt! . . . Nálunk is megjelent nem a Brutus, nem a Cassius szelleme, hanem kinek nevét sugva mondta gyermekének az anya, megjelent a Rákóczy törvényes alapokon nyugvó szelleme, hogy atomokra válva elfoglalja minden magyar lelkét s egy nemzet testvéri összelelkezésében, örömkönyek között szülessék meg: a magyar szabadság!

Vértől piros másutt a föld, szabadossággá válik a szabadság, elveszett kedvesért borulnak könybe a szemek s a füstölő romok felett a veszettség orgiái ütnek tanyát: nálunk megöleli a földesúr azt a pórt, kit tegnap talán megkorbácsoltatott; nálunk bizalommal, reménnyel járul a nemzet a trónhoz, nem azért, hogy azt széttörje, hanem gondjait megkönnyítse, a kölcsönös, együttes munkásság koszorújával feldiszi s a márczius 15-én megszületett magyar szabadság keresztelőjén biztatolag, áldólag, egy messze-messze szép jövőnk alapjaként hangzik el április 11-én a magyar király megszentelő szép szava: „Hív magyar nemzetemnek szívből óhajtom boldogságát, mert abban találok fel a magamét is!“

Márczius 15! . . . Egy villám, mely bevilágítja ezt az egész hazát, fényt okoz mindenütt, de kárt sehol sem csinál. „Mindent megadott a nélkül, hogy valakitől elvett volna valamit!“

TÁRCSA.

Márczius 15-én.

— Óda. —

Irta: Ifj. JANISCH LAJOS.

Te hármaz bérez! mely annyi század óta
Óvedzed e kedves, magyar hazát
S mely annyiszor az önkény szülte harezban
A nemzet jáját visszahangozad:
Harsogj ma, miként tenger habja zughat,
Hadd hallja meg dél, észak és kelet
Hogy egy nép ül ma hálainnepet!

Te Istenünk! ki egykoron vezérléd
A honalkotó győztes, drága kart,
Ki annyi vészben, ezredéven által
— Bár küzdve — élni hagyta a magyart
S reményt adál, hogy élni fog a meddig
Szabad hazában honszerelme tart:
Töltsd ki ma ránk szent lelked ihletit
S engedd lemosni lelkünk szennyeit!

Emlékezet! oh hozd ma vissza hozzánk
A mult időt, melyben e szent haza
Mint elhagyott, magános ósfa állott,
Midőn a nemzet békét hordozta . . .
S miként falombja őszi szél után vész
Pusztult, veszett a honfiak joga . . .
S bár fájdalom tépett minden kebelt,
A nép csak sirt s fájó panaszra kelt.

Aztán derülj fel márcziusi nagy nap!
Löveléd szívünkbe hő sugaraid!
Lássuk széttörni a rabság bilincsét,
Lássuk lehullni csörgő lánczait!
Hadd halljuk a dalt; mely bűvös szavával,
Mint hárfá rezzenés, ugy andalít

Multak édes szép regéje, szívünk drága büszkesége, gyönyörűsége öregnek, horgonya ifju kebelnek, reménysege, létalapja, a gyermeknek első dala, boldog napja szabadságnak, mikor álmot álmodoznak és felséges látást látnak, márcziusnak szép idusa, légy üdvözölt! Üdv! Hozsanna! . . .

Minden népnek van egy hőse kora. Boldogan olvassa az indus hőskölteményei szlókait a fügefá árnya alatt fiának, hogy a gyermek agyában megcsontosodjék a nemzeti hőse, a követendő példánykép. Nekünk is volt oly hőse korunk, de emlékei elveszték s csak a fantázia volt mesterünk árnyékának színezésekor. És hogy legyen egy új, egy igazi, . . . a magyar nemzet gondoskodott róla. Teremtett egy oly hőse kort, melyet irigyel az egész világ, mikor felkeltek mohos sirjaikból az ó- és újvilág valamennyi hősei, Demosthenes, Tyrteus s valamennyi nagy név csak van, mind újraszületik a magyarban! . . .

„Mintha nap volna mindenik,
Oly tündöklők a szellemek,
Tündöklők, mert hisz! a dicsőség
Sugármezébe öltözködtenek.“

A magyar szabadság megkereszteléséhez nem volt elég az örömkönyű, az igazság győzedelméhez a vérkeresztelés, a hit is szükséges.

Nagy eszmék sorsa ez. Hogy tapadjon azok mindenikéhez köny, vér, pillanatnyi halál és feltámadás; küzdelem és megdicsőülés, tövis korona és diadalmi zászló . . .

En édes hazám! Ha a valódi szabadság eszméje ugy vezérvé lesz egykoron minden nemzetnek, mint neked, a te hosszú szenvedésed, fájdalom, dicsőséges küzdelmedért s folytonos kitartásodért s áldozataidért az eszméért, oltart fognak emelni, magasztos oltart neked, mert eszménye vagy a szabadságnak!

Kálvária! . . . Arad! . . .

„El ti sötétség rajzati, félre!“ Mi a megváltó keresztjét térdelve vesszük körül, nekünk a rá való emlékezés reményt, bizalmat nyújt, mert a sir mellett ott találjuk, halljuk a biztató szót: „Mit kerestek a holtak között az élőt?“

Ez tűzbe hozza mégis a magyart . . .
Hadd halljuk újra a „Talpra magyart!“

És hangozzék az esküszó megint fel,
Hangozzék fel a magyar szó: „Esküszünk!“
Lássuk megint miként nyomul előre
— Mely tetszhalott volt addig — nemzetünk!
Mint lesz az ázó gyilkoló szuronynyá,
Hogy által üsse fondor ellenünk,
S mint meggy feledve gyöngyö kedvesét
Az ifju nyerni győzelembabért!

S mi rab madár volt annyi éven által,
Szárnyra kél a szó s a gondolat;
A nagy sötét, mely ráborult a honra
Oszolni kezd . . . közelg a virradat . . .
Szívárvány jó fel nemzetünk egére . . .
Rá ezrek ajkán hála dal fakad,
S mit annyi század meg nem adhatott,
Egy nap lemosta a gyalázatot.

S kié az érdem, hogy a láncz lehullott,
Mely fogva tartá elménk és karunk?
Kié, hogy ismét új életre keltünk
S szabad honban, szabad léget szívünk?
Tied óh „Pesti ifjuság!“ — Te rólad
Zengjen e nap magaslató dalunk,
S míg földre hullva mondunk éneket:
Óvedze diestény drága, nagy neved!

Vajjon ha ismét armány szötte tervből
Szennyfolt tapadna nemzetünk jogán,
Ott volnánk-e mi is a nagy tömeggel,
A mely halált vagy győzelmet kíván?
Óh én tudom, hogy ott lennénk megannyin . . .
Hogy buzdulnánk az ösök nyomdokán . . .
S elmondanók százszor az esküszót,
Ha megfujnak a harezzi riadót!

Nemzeti ezimerünkben a kereszt hármaz zöld halomba van ültetve! . . . A reménybe oltott szenvedés . . . A magyar nemzet százados élete.

Ünnepelünk.

„Csak törpe nép felejtethet ős nagyságot,
Csak elfajult kor hőse elődökét!“

Az ó-világban az apa elvitte fiát a nagyok mohos sírjához s megszólaltatta a követ a fia szívéhez S a fia élete jutalmául egy olyan szónokló követ óhajtott . . . Nekünk is vannak ily beszédes köveink, ilyen lelkesítő beszéd egész multunk, mely mindennél ékebben szól a mi lelkünkhöz a szabadság ünnepén.

Márczius 15-ike a magyar nemzet előtt nem egy nap jele, hanem egy eszme, a szabadság, metaforája! Márczius 15-dike a magyarnak egyjelentőségű a kereszttyénség husvétjával. Mikor márczius 15-ét ünnepeljük, lelkesedésünkben a szabadságnak tartunk istenitiszteleket s körünkben megtestesülnek annak testvérei: az egyenlőség és testvériség. Márczius 15-ike teremtett a multban a jelenre is s mig ünnepelni fogjuk, bőven fogja meghozni gyümölcsét a jövőre is.

Honfiak! Ünnepeljük a magyar szabadság születési napját, a magyar hőskor kezdetét s ezzel az ünnepel készítsük elő a magyar nemzet dicsőséges, hosszú, hosszú, örök jövőjét!!!

Vármegyei rendkívüli díszközgyűlés. Megyei törvényhatóságunk, — mint már lapunk mult számában jeleztük — a márcziusi nagy napok félszázados évfordulóját rendkívüli díszközgyűléssel fogja megünnepelni. Erre vonatkozólag az alispán következő hirdetményt teszi közzé:

„Állami szervezetünk és alkotmányunk alapját képező, 1848-ik évi törvényes alkotások, — nemzetünk történelmének legdicsőbb nagy napjai, ötvenedik évfordulójának törvényhatóságunk részéről leendő méltó megünnepelése alkalmából tartandó vármegyei rendkívüli díszközgyűlés határidejéül, főispán ur ő méltóságával egyetértőleg folyó évi márczius hó 15-ik napjának d. e. 9 órája Rimaszombat városába a vármegyei székház nagytermébe tüzetett ki.

Midőn erről vármegyénk t. közönségét és a várme-

Névtelen hőse.

(1848—49-iki emlékek)

Irta: HORVÁTH ZOLTÁN.

Nem intézte az ország dolgait, sem diadalmas hadsereget nem vezetett győzelemről-győzelemre, de azért tisztelettel hallgattuk emlékeinek elbeszélését, mert ő is egy volt a sok ezer névtelen közül, a kik nem késlekedtek, mikor a hazának védőkre volt szüksége s harcoltak szótlanul s azután némán türték a szenvedést. Mert ilyen fiai is voltak a magyarnak, a kik nem csináltak nagy dolgot abból, ha kötelességüket megtették s nem hirdették azt nagy hangon, hogy a haza jutalmat adjon nekik azért, a mit kötelességüknek tartottak.

Diák volt még, 16 éves diák, Pesten végezte iskoláit s márczius 15-én ott lelkesült az ifjuság soraiban, a melynek Petőfi és társai voltak vezetői. Alig hogy a haza alkotmányt nyert, a déli vidékeken kigyult a lázadás lángja és annak oltására hívta a haza minden hű fiát. A 16 éves diák nem sokáig gondolkozott, beállt a honvéd zászló alá, még pedig mint iskolázott ember, a tüzerek soraiba. Végigharcolta a szerbek ellen az egész hadjáratot, a mely az iderendelt magyar seregek csekély száma folytán eleintén változó szerencsével folyt, de később teljes győzelemmel végződött. Alacsony termetű s nem valami fejlett testű volt a diáktüzér, alig érte föl az ágyut s vigyázni kellett, hogy az elsütés után kárt ne tegyen a kezében a visszarugódo szerkezet. Lassan-lassan megszokta azt is s mikor beletanult a munkába, érvényesülhetett nála a számító ész.

1849. tavaszán vagyunk, mikor a magyar hadak győzelmére mindenfelé vigan lengette a trikolort a szabadság szellője. Csakhamar az orosz invázió felhője sötétíti el a szombatárt észak felől s mikor megtudják, a mit előbb nem akartak hinni, hogy az orosz hadak már átlépték a határt: egyszerre csüggedés szállja meg a legelkesebbek szívét és a vezetőség arra gondol, hol nyisson utat a menekülőknél a biztosnak hitt vereség esetén?

megyei bizottság t. tagjait ezennel értesitem, egyszerűen ezen hazafias ünnepélyes közgyűlésünkben, minél nagyobb számban leendő szíves megjelenésre, hivatalból tisztelettel felkérem és meghívom.

Rimaszombatban, 1898. évi márczius 3.

Bornemisza László, alispán.

Vármegyei tavaszi közgyűlés. Megyénk törvényhatósága rendes tavaszi közgyűlése megtartása céljából vármegyénk alispánja a következő hirdetményt bocsátotta ki:

„Törvény és szabályrendelet értelmében tartandó rendes tavaszi vármegyei bizottsági közgyűlés határ-idejéül, főispán ur Ó méltóságával egyetértőleg, a *folgyó évi márczius hó 30. és 31-ik napjának* d. e. 9 órája Rimaszombat városába, a vármegye székházának nagytermébe tüzetett ki.

Midőn erről vármegyénk közönségét ezennel értesitem és a vármegyei bizottság tagjait személyes megjelenésre hivatalból tisztelettel felkérem, egyidejűleg köztudomásra hozom, hogy ez alkalommal a köztanácskozás és elintézés kiválóbb tárgyait — az elhalálozás következtében megüresedett egyik szolgabírói tiszt állásnak törvényeszerű választás utján betöltése; — a múlt 1897-ik évi házi pénztári számadásnak megvizsgálása; — a vármegyei kezelés alatt álló összes pénztárak és alapok múlt évi kezeléséről vármegyei főpénztárnok és ellenőr által összeállított és számvevőségileg megvizsgált számadási főkimutatásoknak és a számvizsgáló-bizottság, ez érdembeli jelentéseinek tárgyalása s egyéb a törvény 46-ik szakasza értelmében, — tárgysorozatban szabályszerűen kihirdetendő közérdekű ügyek fogják képezni.

Kelt Rimaszombatban, 1898. márczius 3.

Bornemisza László, alispán.

Felhívás. Elhalálozás folytán megüresedett egyik vármegyei szolgabírói tiszt állás, a törvény 87. szakasza értelmében a folyó évi márczius hó 30-ik napjának d. e. 9 órájára kitűzött rendes tavaszi vármegyei közgyűlésben fog törvényeszerű választás utján betöltetni.

Felhívatnak emelőlgya mindazok, kik ezen szolgabírói tiszt állást elnyerni óhajtják: hogy a törvény 82. §-a értelmében kijelölés iránti kérvényeiket az 1883. évi I. t. ez. 5. §-ban előszabott képzettségüket igazoló hiteles bizonyítványokkal ellátva — legkésőbb márczius hó 27-éig bezárólag a vármegyei alispáni hivatalnál — saját érdekükben beadni el ne mulasszák.

Kelt Rimaszombatban, 1898. márczius 3.

Bornemisza László, alispán.

1898. márczius Idusa.

A nagy nemzeti ünnepélyre megyszerzte mindenfelé nagy buzgalommal készülődnek. Örömmel tapasztaljuk, hogy a hazafias érzés oly helyeken is fényesen nyilatkozik meg, a hol azelőtt nem sokat gondoltak vele. Városunkban a szokásos ünnepélyek a jubiláris évfordulóra való tekintetből, sokkal általánosabbak, sokkal fényesebbek lesznek s nemcsak a társadalmi egyesületeknek és tanintézeteknek, hanem általában a város egész közönségének módjában lesz a nyilvános ünnepélyeken résztvenni.

Az ünnepély eddig megállapított részletei ezek:

1. Az ünnepély napján a város köz- és magánépületei nemzeti színű díszet öltönek.

2. Reggel 8 és 9 óra között az elemi és polgári leány- és fiúiskolában ünnepély rendeztetik.

40 ezer embert küldenek a déli határ megtisztítására s az az erő teljesen elegendő volt arra, hogy az osztrák-horvát-szerb hadat átnyomja a Dunán Horvát-Szlavonországba s a magyar területből egy talpalatnyit se engedjen át nekik. Guyon tábornok seregében ott szolgált a 16 éves tüzer. Török-Kanizsa mellett a Tisza választotta el az ellenséges feleket. A magyarság egy útege parancsot kap, hogy lövessék a Tiszán túl azt a helyet, a honnan porfelleg száll föl. A tábornok tisztjeivel s a város előkelőivel a toronyból nézi az ágyuharcz hatását. A tüzerék derekasan munkához látnak. Mikor megszűntették a tüzelést, oda jön a tábornok küldötte s kérdi, ki van a negyedik ágyunál? A mi diák-tüzérünk volt ott. A küldött a városba vezeti a tábornok elé, a ki ott a néptömeg ujjongása közt megdicséri a fiút és kinevezi hadnagynak. Szegény fiu irul-pirul, de a tömeg megkoszoruzza s vállára emelve hordozza körül. Csak azután tudta meg, hogy lövései annyira találtak, hogy az ellenfél nem állíthatta fel útjét, mert ágyuban és löszeres kocsiban nagy károkat szenvedett.

Most már saját lován ülve járt az ágyuk mellett a gyerekhadnagy s nem irigyelték tőle társai. Jó Hóka lova vitte őt akkor is, mikor a Haynau elől visszavonuló Dembinszky seregével egyesültek. Ez a szerencsétlen hadvezér folytonos visszavonulásaival elapasztotta a támadás-hoz szokott magyar sereg harezit kedvét s nagyon meglazította a fegyelmet azzal, hogy nem gondoskodott a sereg pontos élelmezéséről.

— Sokat koplaltunk a hazáért Szegedtől Temesvárig, — mondogatta a volt tüzerhadnagy, mikor erről beszélt, — de azért alig vártuk, hogy vége legyen már a folytonos retirálásnak.

Vége is lett. A déli magyar hadsereg, a melynek be kellett volna várnia az Aradra érkező Görgeyt, hogy együttes erővel csapjanak az ellenségre, — a legkedvezőlenebb helyen, az ellenséges Temesvár alatt fogadja Haynau seregét s hozzá még az ütközet megkezdése után vezért változtat, akkor váltja föl Dembinszkyt az Erdély-

3. D. e. 9 órákor Gömörmegye törvényhatósága a vármegyei ház nagytermében ünnepi rendkívüli díszközgyűlést tart, melynek megnyitója után a megye hivatalos notabilitásai és a társadalmi előkelőségek testületileg résztvesznek.

4. A róm. kath., az ev. ref., az ág. ev. és izraelita templomban tartandó ünnepi istentiszteleten.

Ennek befejezése után a megyegyűlést folytatják, s Bornemisza László alispán elmondja alkalmi beszédét.

5. A gyűlés után városunk két tekintélyes kulturális intézete: a Kaszinó és polgári olvasóköri *Kubinyi* Aladár és *Rábelly* Miklós együttes elnökele alatt közös díszközgyűlést tart a megyeház nagytermében, melyen az ünnepi szónoklatot: *Farkas Ábrahám* tartja. A gyűlés előtt és után a polgári daloskör hazafias dalokat énekel.

6. Délután 2 órákor lesz az ünnepi banket a Hárem Rózsa diszteremben.

7. Fél 4 órákor a főgymnásiumi ifjuság zászlók alatt zenésző mellett körmenetet tart s felvonul a főgymnázium tornacsarnokába, hol kezdetét veszi:

8. A főgymnázium ifjuságának ünnepélye a következő programmal:

1. Rákóczy-induló. Előadja az ifjusági zenekar.
2. Hymnusz karének, előadja az ifjusági énekkar.
3. Megnyitó beszéd. Tartja *Dr. Veres Samu* önképző-köri elnök.
4. Nemzeti dal. Petőfi Sándortól, Szavalja *Fazekas János* VIII. o. t.
5. Nemzeti dal, karének, előadja az ifjusági énekkar.
6. A szabadság félszázados évfordulóján. Költemény, Illyés Bálintól. Szavalja *Pósa Péter* VII. o. t.
7. Metamorphosis. Pályadíjt nyert felolvasás, *Fazekas János* VIII. oszt. tanulótól.
8. Márczius Idusa. Pályadíjt nyert költemény, *Janisch Lajos* VII. oszt. tanulótól.
9. Jelentés a pályázatok eredményéről.
10. Kurucz dalok. Előadja az ifjusági ének- és zenekar.
11. Kossuth-nóta. Előadja az ifjusági zenekar.

A vidék mozgalmairól eddig a következő értesüléseket vettük:

Tamásfala község közönsége — a szeretett magyar haza többi hazafiasan érző városai és községei példája szerint — a Rimaszombat-tamásfalai közműves temetkező-egyesület és a tamásfalai ágost. evang. énekkar részvételével az 1848. márczius 15-ik napjának ötvenedik évfordulóján 1898. márczius 15-ik napján délután 5 órákor a „Gondülő” vendéglő udvarán hazafias emlékünnepélyt rendez, melyhez a t. közönséget a: alólírott rendezőség tisztelettel meghívja — Az ünnepély sorrendje: 1. „Hymnusz.” Éneklő nemzeti szín jelvénytel díszített 32 fehérhűs leány és 32 ünneplésen öltözött ifju. — 2. Ünnepi beszéd, tartja: *Farkas Ábrahám* földbirtokos úr. — 3. Szavaltat. Előadja: *Lévai Zsuzsika*. — 4. „Szózat.” Éneklő: a fenti vegyes kar. — 5. Szavaltat. Előadja: *Itj. Andrik Pál*. — 6. „Kossuth-dal.” Éneklő: a fenti vegyes kar. — Az ünnepély befejeztével körmenet nemzeti zászlókkal, zenekísérettel a község utcáin. — Este ja „Gondülő” termében jótékonyezélu táncmulatság. — A rendezőség elnöke: *Farkas Ábrahám*, alelnökök: *Itj. Pásztor András* és *Id. Lévay András*.

Jánosiban f. hó 13-ikán az ev. ref. templomban ünneplik meg a szabadság hajnalának félszázados évfordulóját. Az ünnepi beszédet itt *Török Bálint* nyug. árvaszéki elnök tartja.

A távolabbi vidéken:

Rozsnyón a városi képviselő testület a felekezetek templomaiban tartandó hálaadó istentiszteleteken testületileg részt vesz, a város lakosságához felhívást intéz a házak lobogó díszszel való ellátására és kivilágítására sat. A társalási egyletek, alkalmi szónoklatokkal és közvacsorával egybekapcsolt összejövetelt rendeznek, az ifjusági egyesületek pedig, felolvasásokkal és szavaltatokkal díszülést tartanak.

Dobsináról következő szövegű felhívást küldték be lapunknak: „Dobsina város lakosságához! Egy fél század mult el azota, hogy a magyar nemzet a szabadság, egyenlőség, testvériség szent eszméit befogadva, állami életünket új alapra fektette. A magyar nép kivánalmainak, hangulatának első ily irányu erőteljes megnyilatkozása 1848. márczius 15-én történt. — Ünnepljük

ből érkező Bem apó. El is vészett az ütközet, mert az osztrákok Arad felől is elvágták az összeköttetést s ezzel zavarba hozták a magyar sereget. A Béga folyó és csatorna közt egy szigeten dolgozik az az úteg, a melynél a 16 éves hadnagy vezényelt. Jól dolgoztak, de utóbb fogták a löszerek s közelébb jöhettek Panjutin kozákjai. A fiatal hadnagy társaival együtt alig menthetne volna életét, ha ürge Hóka lova át nem ugrat a Bégán, a mit nehezebb fegyverzetű üldözője nem mert utána csálni. Bem apó, mikor megtudta, hogy az ágyukat elvették, egy huszárezredet rendelt, ki azok visszafoglalására s mikor azoknak nem sikerült, honvédeket indított utánuk s ezeknek szuronyai megtették a hatást s a honvédek az ágyuvontató lovakra ülve puskáztak vissza üldözőikre. Az útteget visszahozták, de ez haszontalan volt, mert az osztrákok egy szárnyának Arad felől történt előnyomulása döntötte el a csata sorsát: a kifáradt, kiéhezett seregben felbomlott a fegyelem, nem volt, a ki a vereség után össze tudta volna szedni Magyarországot legnagyobb hadseregét. A hatvanezer ember kisebb csapatokra oszolva vagy a török határ felé menekült, vagy osztrák fogságba esett, vagy Erdély felé sietett, ott remélve új küzdelmi tért. Ez utóbbiak közt volt fiatal tüzerhadnagyunk is, a ki vagy hétezred magával Hát-szegnél állapodott meg s ott a világi fegyverletétel hírére az oroszok előtt lerakta fegyverét. Itt az oroszok igen rokonszenvesen bántak honvédeinkkel, biztatták őket, hogy a fegyvereket, még az ágyukat is, — valamint lovaikat ne adják át föltétlenül, hanem adják el nekik pénzért, mert különben az osztrákok úgy is elvesznek mindent tőlük. Tüzéreinkkel pedig próbálövészeket tétettek s igen kiemelték a honvédtüzérek képzettségét és fűrgeségét.

De csakhamar szomorú napok következtek a fiatal hősré. Az oroszok átadták a foglyokat az osztrákoknak a kik besorozták őket saját seregükbe s hajóra rakva a Dunán és Száván fölviték őket Károlyvárosig, onnan pedig Olaszországba internálták őket, hogy eszákbe se

hazafias lelkesedéssel e nap 50-edik évfordulóját s emlékezzünk meg kegyelettel a nagy időkről! — Az ünnepély sorrendje: 1898. márczius 14-én: 1. A város középületeinek s magánházaik fellebögözése, esti 7 órákor kivilágítása s ugyanakkor fiákyás-zenés körmenet indulás a főtérről. — 2. A körmenet befejezése után alkalmi beszéd a városháza erkélyéről. — 3. Esti 9 órákor népies táncmulatság a „Bika” és a „Három Rózsa” vendéglők táncstermeiben szabad bemenettel. — 1898. márczius 15-én: 1. Reggeli háromnegyed 8-kor testületek, hatóságok gyülekezése a városház előtt; onnan indulás a róm. kath. és ágost. evang. egyházak isteni tiszteleteire. — 2. Dél előtt 11 órákor képviselőtestületi díszközgyűlés a városháza nagytermében. — 3. Dél előtt 11 és fél órákor az összes helybeli tanintézetek együttes ünnepélye. — 4. Esti 7 órákor a „Társalgási Egylet” a vendéglő nagytermében társas vacsorát rendez, melyet ünnepi alkalmi beszéd s a „Szózat” eléneklése nyit meg. Vacsora után táncmulatság ugyanott. — Tisztelettel kérjük a polgárságot, hogy márczius 14-én és 15-én házaik fellebögözzék, márczius 14-én este ablakait kivilágítsa. — A rendező bizottság. — A társas vacsora egy teríték ára bor nélkül 1 frt.

Nagyrócze közönsége szintén nagyban készül az ünneplésre. Nemzeti színű plakáton hívja fel a lakosságot a nagy napra ekkép: „Polgártársak! A szabadság, egyenlőség, testvériség napját márczius 15-ének 50 éves évfordulóját az egész ország ünnepli. Városunk hazafias közönsége is szíves lelekkel részt kíván venni, s e napot ünnepnapnak tekinti, ez okból: 1. Reggel fellebögözzék a várost. — 2. A 10 órákor a vendéglő nagytermében tartandó iskolai ünnepélyen részt vesz. — 3. Este 7 órától 8 óráig a várost kivilágítja. — 4. Ez ünnepély alkalmából alkalmi színi előadás tartatik. Fekete Béla szintársulata előadja „1848.” énekes történelmi művet, Verő Györgytől. Kezdeté 8 órákor.”

Hirek és vegyesek.

Az ev. ref. templomban — értesülésünk szerint — márczius 13-án, vagyis vasárnap, alkalmi beszéddel egybekötött hálaadó isteni tisztelet fog tartatni az 1848-iki nagy napok emlékeztérére. — Márczius 15-én pedig hálaadó könyörgés lesz délelőtt fél 10 órákor, az énekar közreműködésével.

A „Rimaszombat és vidéke jótékony nőegyletében” újabbán beléptek: *Itj. Sütő István* 100 forinttal, *Dr. Kármán Aladár* és *Pitta Lipótné* 20—20 firttal alapító tagokul; *Kubinyi Kálmánné* rendes-, *Józsa Antalné* és *Folyamny Kálmánné* pártoló tagokul.

Eljegyzés. *Lakner Emil*, helybeli előnyösen ismert kereskedő, folyó hó 8-án jegyezte el *Zólyomban* *Vogelhut Bertát*. *Vogelhut I.* zólyomi tekintélyes kereskedő leányát. Zavartalan boldogság kísérelje a jegyes párt!

Anyakönyvi kinevezés. A belügyminiszter *Czékus Zoltán* gömör-pányiti körjegyzőt Gömör-Pányitra anyakönyvvezetővé nevezte ki.

Estüvő. *Szántó Sándor* lukovistyei derék körjegyző f. hó 15-ikén tartja egybekelését *Sommenschein Bertával*, *Sommenschein Miksa*, helybeli dohánytözsde tulajdonos kedves leányával. Allandó boldogság koszoruzza frigyüket!

Kinevezés. A rimaszombati pénzügyigazgatóság *Lenygel Lajos* pénzügyigazgatósági díjnokot a tornallyai m. kir. adóhivatalhoz dijas gyakornokká nevezte ki.

Sorozás. Városunkban nagy élénkség tapasztalható hétfő óta. A legénység vig motázással járja végig az utcákat, s a Három Rózsa előtt nagy csoportosulás van a délelőtti órákban. A diszteremben pedig folyik a sorozás. Hétfőn megkezdte Rimaszombat városa s előállította a három korosztályból az ő 90 legényét: ezek közül mint halljuk: negyvenkettőt alkalmasnak talált a sorozó bizottság, melynek katonai részről tagjai: *Spendler Károly* es. és kir. őrnagy, *Károlyi Károly* hadnagy és *Dr. Teller* ezredorvos a közös hadsereg-, *Merkenberger Károly* őrnagy, jolsvai parancsnok, *Kubinyi László* főhadnagy és *Dr. Szabó Elemér* ezredorvos a honvédség részéről. Polgári elnökök: *Bornemisza László*, *Samarjay János*, orvos: *Dr. Löcherer Tamás* h. megyei főorvos. — A bi-

juthasson hazájukért újra fegyvert fogni. Szerencse még, hogy a legderekből osztrák hadvezér, a jó és vitéz *Radetzky* alá kerültek.

Egy izben favágásra rendelték *Radetzky* udvarába a volt honvédtiszt közlegényeket. A tábornok odament hozzájuk s megkérdezte egyenként:

— Mi voltál, fiam, a magyaroknál?

— Hadnagy.

— Kapitány.

— Főhadnagy.

— Őrnagy.

Igy hangzottak a válaszok, mire *Radetzky* szigoruan ránéz a kirendelő őrmesterre és haragosan kiáltja: — Máskor ne rendeljen ki favágásra honvédtiszteket!

Mégegyszer hasznát vette ifju hősrünk a jó *Radetzky* ismeretségének. Anonában állomásoztak s ő mint ilyen egész ezredével résztvett az olaszok összeesküvésében, a kik az anonai kikötőt akarták elfoglalni. De a terv kitűzött s az ifju hőst kilencedmagával halálra ítélték. A jó *Radetzky* maga könyörgött értük az uralkodónál s így kegyelemből 12 évi sáncfogságot kaptak. Tereziensztadban töltött a volt tüzerhadnagy 5 sanyaru évet, azután egy császári látogatás alkalmával kegyelmet kapott s így került vissza hazájába, a hol hosszu ideig köztisztviselő környezte polgári pályáján és több fiut nevelt a hazának. Az ötvenéves évforduló nagy ünnepeken legény emlékének szentelve ez a pár sor: nevének nem írom le, mert mikor öregkorában munkaképtelen lett, hiába kopogtatott azért a kis kegydíjért, a melyet a nemzet hős fiainak szánt.

Ő is egy volt ama sok névtelen hős közül, a kik hazájukért sokat áldoztak, semmi jutalmat sem vettek s ezért a haza örök időkre adósuk maradt.

zottság f. hó 16-ikáig időzik városunkban. Kedden a kovácsok és tiszlezi legénység is előállt, s a mennyire tetszetősek voltak az előbbiek, annyival gyengébbek voltak a tiszleziak. — A sorzás első napján Rimaszombat városa a bizottságot megvendégelte, s ez alkalommal a város polgármestere szép pohárköszöntőt mondott.

Egyházmegyei közgyűlés. Az ág. ev. egyházkerületi elnökség rendelkezése folytán egyházmegyei közgyűlés tartása válna szükségessé: azt Rimaszombatba, az egy. prot. főgimnázium tornacsarnokába f. évi márc. hó 28-ik napjának reggeli 9 órájára tűzték ki, meghívták: a) az egyházmegyei tisztviselőit és törvényszéke bírját (alk. 85. §.) egyenként; b) a kebelbeli egyházközösségeket elnökségeik és az egyházi alkotmány 44. §. c) pontja szerint, megbízó levéllel ellátandó képviselőik által; e) a rimaszombati egy. prot. főgimnáziumot felügyelője és igazgatója (alk. 85. §. b.) által; d) az egyházmegyei tanító-egyletet, megbízó levéllel ellátandó képviselője (alk. 85. §. c.) által. A közgyűlést reggeli 8 és fél órákor a templomban tartandó istentisztelet előzi meg.

Ünnepély Jánosiban. Lapunk más helyén jelezzük, hogy Jánosi hazafias lakossága márczius idusát f. hó 13-ikán ünnepeli, mert sokan részt akarnak venni a pálfalai fényes ünnepélyen is. A jánosi ünnepély a templomban lesz, a programba fel van véve: a gyülekezet közös éneklése. *Ruszkay* Gyula lelkész imája, a dalárda előadása *Becke* Bálint vezénylete mellett; ünnepi beszédet *Török* Bálint földbirtokos mond, s az iskolai növendékek tognak hazafias szavakat tartani.

Kinevezés. A kassai ítélőtábla elnöke *Czenthe* Pál tornaljai lakos végzett joghallgatót a kassai kir. ítélőtábla kerületében ideiglenes minőségben díjas joggyakornokká nevezte ki.

Gyermekelőadás. Említettük lapunk mult számában, hogy Rakottay Danó ezukrásnál Horváth Juliska, Králík Gizella, Rakottay Emma és Irma, Dobránszky Béla és Tibold Ferencz február 27-én műkedvelő-előadást rendeztek s azt meg is ismételték márczius 6-án. Mindkét alkalommal tiszta jövedelemként felmaradt összesen 5 frt, s ez összeget lapunk szerkesztőségéhez juttatták a derék kis műkedvelők a Tompa-szobor javára. Felülfizettek: Czizora István 20 kr., Hoffmann Pálné Tiszolei 30 kr., Kieper Magdolna Tiszolei 30 kr., Bányay Pál 15 kr., Rakottay Lajosné, Hanak Mariska, Zavadzky Ele és Titusz 10—10 kr., összesen 1 forint 35 kr., melyekért lapunk utján is köszönetet mond a rendezőség. Az öt forintot a szoborbizottsághoz juttatjuk.

Színészet városunkban. Monori színigazgató — mint halljuk — városunkban jár, s társulatának podgyászta már megérkezett. A társulat tagjai még nincsenek itt, miután a színelőadások a sorozás miatt 16—17-ike előtt nem kezdhetők meg.

Névmagyarosítás. Klein Jakab tornaljai lakos, valamint Ármin fia „Keleti“-re magyarosították meg nevüket.

Batyubál. A polgári olvasókör saját helyiségében folyó hó 6-án pompásan sikerült batyubált rendezett. A mulatságon hölgyek és férfiak egyaránt szép számmal jelentek meg, s csapongó jókedvvel mulattak a kora reggeli órákig, a mikor a szép társaság egy igazán kellemesen töltött éjszaka kedves emlékével oltozt szét.

A miskolci kereskedelmi és iparkamara hétfőn ülést tartott Radvány István kir. tan. elnöke alatt. A közgyűlés üdvözlő *Br. Daniél* Ernő minisztert újabb kitüntetése alkalmából, valamint Tausig Hugót a marosvásárhelyi kamara elnökét, ki kir. tan. címet nyert. A miskolci *kézi zálogházak* kamatlábát a vármegye leszállítani kívánja, a mit azonban a kamara csak részben tart helyesnek. Miskolczon *luxus lövésárók* tognak rendeztetni az országos és havi vásárokkal kapcsolatosan és e célból megfelelő istállók építtetnek. A miniszter felhívása folytán a kamara pártoló véleményt adott. Örveudetes tudomásul vették a miniszternek azon leiratát, hogy a miskolci mindkét *pályaudvar* újja-építtetni fog. Ugyancsak tudomásul vették a kereskedelmi miniszter azon rendeletét, mely az „*alkalmiáru*” cím alatt folytatott tisztességtelen verseny megállítását célozza. Ugyancsak a tisztességtelen verseny megállításá végett a miniszter a csomagokban árusított némely cikkek kötelező tartalom mennyiség megjelölését kívánja. E cikkek: gombok, kapesók, szegek, tűk, tollak, gyertyák, zsákokba árusított szén. Az ülés véleményt adott, hogy e cikkek természetükhöz képest úgy súly, mint darab szerint jelöltessenek meg a csomagolás borítékán és hogy a csomagok a jelzés sértése nélkül felbonthatók ne legyenek. Előnk vita keletkezett Miskolcz város szódavíz kezelési *adószabályzata* felett. A kamara helyteleníti az ipart gátló szabályzatot. A miskolci kir. törvényszéknél megüresedett keresk. ülnöki állásra egyhangulag *Weisz* József kamarai tag választotta meg. Pártolja a kamara az *ezetgyárosok* azon kérelmét, hogy az ezet vasuti díjtételei korábbi magasságukban hagyassanak meg. Hozzá járul az ülés ahhoz, hogy a kamarák *történetének* II-ik kötete kiadassék, valamint ahhoz, hogy a kamarákra vonatkozó hivatalos rendeletek kinyomattassanak. Az egri ipartestületi *betegségélyző-pénztár* létesítését pártolja, végül levelező tagokat választottak. Egyhangulag megválasztották *Ivánkovics* János rozsnyói püspököt az iparügyek lelkes barátját, továbbá *Gelleri* Mórt, az egri és a rimaszombati tanfelügyelőt, Dr. Kovács Gyula, Kormos Alfréd, Dr. Szabó Gyula és a kamarai kerület kiválóbb közigazdasági férfait.

Hangversenyek. *Negyeden* f. hó 13-ikán ev. ref. iskola termében hangversenyt rendeznek, mely annyiban érdekel minket, hogy abban *Szalontay* Gizella, ki városunkból származott oda — szavalattal vesz részt. — *Egerben* is volt e napokban egy fényes sikerű hangverseny, melyen *Kohn* Ármin helybeli államépítészeti hivatali mérnök hegedűjátékkal működött közre.

Helyreigazítás. *Temető-irtás* czimmel a „Gömrő-Kishont” 9-ik számában egy a pálfalai ev. ref. egyház presbyteriumát sértő nyilatkozat jelent meg, melylyel szemben a presbyterium a maga igazolására közli a következő könyvi kivonatot: „1898. február 22-én tartott presbyteri gyűlés jegyzőkönyve. Elnök: *Ruszkay* Gyula, jegyző: *Tóth* József. Jelen vannak: az összes presbyterek, Nagy Mihály kivételével. 4. Indítványoztatott a temető rendezése. Ez indítványt a presbyterium magáévá tévén, elhatározza, hogy a temetőt tiszteltető, sok helyen járhatatlanná tevő, elbokrosodott, idő és emberi kéz

által összeroncsolt, nagy részben elvénült fákat kivágatja, elárverezzi, s a fakért bejött pénzen a temetőt körül-szanczoltatja és élő-sövénnyel is körül veszi. E határozat végrehajtásával presbyterium az egyház gondnokát bizza meg.” — Szivesen adunk helyet a jegyzőkönyvi kivonathoz, s hisszük, hogy a tudósítás beküldőjét is meg fogja nyugtatni a presbyterium igazoló közleménye.

Egy elveszett karperecz. Társadalmunk egy előkelő urhölgye a Fehér-Kereszt mulatság után elvesztett egy arany karpereczet. Megtalálta azt a fekete kékű Lajos cigány. Nézte-nézdégléte ezt a csillogó szerszámot és tulbaldog volt annak bírása felett. Egyszer csak arra vetődik egy helybeli szabó, akinek még élénkebb volt a vágya Lajos cigánynál az arany holmi után. Kinált tehát egy forintot a cigánynak a karpereczért, a mely szerinte *ugyis* csak „*pakkkfon*”. A cigány belement a vásárba. Az egy frtot nyomban el is itta, egy éjjelen át döszölt pálinkán. Másnap kijőzandott és elővette a lelkiismereti furdalás és a félsz a dúttyitól. Elmeit tehát — nem a szabóhoz, hanem a kapitányhoz és bevallott mindent a karpereczről. A kapitány rögtön előállította a szabót és az is bevallott mindent és a karpereczet átadta a rendőrkapitánynak, a ki azt visszaadta jogos tulajdonosának. — A szabónak most se egy frtja, se karperecze, sőt a rendőség ellene büntető eljárást indított. Így jár a „besületes megtaláló”, a cigány pedig jókedvűen a markába nevet, hogy mikép főzte le a szabót.

Eredeti angol kelmék dus választékban érkeztek *Steinfeld* és *Fischer* szabó cég üzletébe *Miskolczon*, hol a legújabb divatu ruhák izlésteljesen készítenek elegáns kiállításal jutányos árak mellett. Tavasz és nyári szövet-minták kívánatra készséggel küldetnek.

A hölgyvilágnak a tavasz beálltával sokszor gondot okoz, hogy hol szerezze be ruhásükségletét. Mint értesülünk, *Gartner, Holcay és Társa* (Budapest, Szervita-tér 5.) női divatruházába megérkeztek a legdivatosabb szövetek, lyoni selymek, eredeti francia és angol ruhamodellek, szebbnél szebb kabátok, gallérok, köpenyek. Ezen előkelő czég ruhákat, konfektókat, párisi minták után mérték szerint a legszebb kivitelben mérsékelt árakon készít, vidéki megrendelésekre pedig kiváló gondot fordít.

A Petőfi album, mely már a napokban a könyvpiazcra kerül s e hó közepéig a megrendelőkhöz is eljut, gazdag és nagyértékű tartalmával messze fölülmulja mindazt, amit eddig az Album-litteratura produkált. Tartalomjegyzékéből, mint a legkiválóbbakat kiemeljük: *Jókai* Mór két költeményt: *Petőfi* ötven év után és *A márcziusi fiatalság* (4 képpel), *Madách* Imre: *Petőfi*, *Szava* Tamás: *Petőfi* szülői (4 képpel) és *Petőfi*-ereklék (5 képpel), *Vámbery* Ármin: *A legmagyarabb költő*, *Vadnay* Károly: *Az első tüzet*, *B. Eötvös* József: *Az első bírálat*, *Lauka* Gusztáv: *A boldogság küszöbén* (3 képpel), *Frankenburg* Adolf: *A tűzek* (8 képpel), *Arany* János: *Az „Emlények”-ből*, *Eendrődi* Sándor: *Szendrei* *Julia*, *Gyulai* Pál: *Petőfi* és *Arany*, *Degré* Alajos: *Márcziusi tollak*. *Id. Abrányi* Kornél: *Petőfi* megzenésítői (egy kéziratmással), *Kiss* József: *Petőfi*-rózsa, *Vajda* János 1858. *Beöthy* Zolt: *Lélektani jegyzetek* *Petőfi*hez, *Szabó* Endre: *Petőfi* az oroszoknál, *Csernátoni* Gyula: *Petőfi* egyénisége, gr. *Telesi* Sándor: *Petőfi* Zoltán (4 képpel). Ezekon kívül kisebb-nagyobb közleményekkel, emlékekkel és költeményekkel gazdagították a művet *Lamperth* Géza, *Szaboleska* Mihály, *Zalár* József, *Ferencczy* Zoltán, *Berecz* Károly, *Torkos* László, *Frankenburg* Adolf, *Bartók* Lajos, *Lévay* József, *Korányi* Frigyes, *Illyés* Bálint, *Jakab* Ödön, *Szász* Gerő, *Abrányi* Emil, *Vikár* Béla, *Zempléni* Árpád, *Aradi*, *Havas* Adolf, *Hatala* Péter, *Hentaller* Lajos, *Dalmady* Győző, *Szász* Károly, *Dr. Baróti* Lajos, *Kacziány* Géza, *Reviczky* Gyula, *Gyalokay* Lajos, *Gyarmathy* Zsigáné, *Győry* Aladár, *Esztegar* László, *Komócsi* József. Kéziratmában megvan a kötetben *Petőfi* Sándortól: *A zászlótartó*, *Dalaim* és *Oh* mi szép a vándorélet. Remek kivitelben díszítik az Albumot a következő önálló képek: *Petőfi* Debreczenben 1844-ben (Orlai képe után), *Petőfi* 1845-ben (Barabás Miklós rajza), *Kis* *furulyám* szomorú fűz ága (Munkácsy rajza), *Petőfi* Sándor 1848-ban (Orlai festménye után és ugyanaz Barabás tussrajza), *Petőfi* a nép közt (Révész J. festménye után), *Petőfi* a tábortan (Révész J. festménye után). A mellékletek között vannak: *Roskovics*, *Munkácsy*, *Zichy* *Mihály*, *Vaszary* *János* és *Lotz* *Károly* rajzai, számos kéziratmás és emlékmásolat. (A remekmű tartalmának e vázlatos ismertetéséből is látható, hogy a *Petőfi* Társaság a legnagyobb odaadással és buzgalommal törekedett a nagy költő emlékének méltón megünnepelni a felszázados nagy évforduló alkalmával. Mivel csak megszabott számú példány kerül a piacra, ajánlatos, hogy akik az olesőbb (5—6 frtos) előfizetési árban kívánják e maga nemében páratlan díszmunkát megszerezni, mennél előbb küldjék be az előfizetési összeget az Athenaeum részvénytársaság könyvkiadóhivatalának.

Közigazdaság

Hova forduljon a gazda tanácsért.

Szólás-mondás, de régi példabeszéd: a magyar embernek nem kell tanulni, elég ha gondolkozik. S gondolkozott is a magyar gazda sokáig, közbe-közbe a kártyát is megkeverve, a mig el nem érkeztek a 80-as évek mostoha gazdasági viszonyai, a mig a buza ára le nem szállott 6—7 frtra. Akkor azonban elérkezett a cselekvésnek az ideje, az egyszerű gondolkodás már nem volt elég a megélhetésre. Kezdtünk kísérletezni, nem volna hasznosabb a buza helyett ezukorrépat, burgonyát, cikóriát stb. termesztetni. Sőt egyesek kísérletet tettek arra nézve is, nem lehetne-e két kalászt termesztetni ott, ahol eddig csak egy termett, szóval mezőgazdaságunk új korszakba, a haladás korszakába lépett. Az elfogulatlan szemlézőnek el kell ismernie, hogy mezőgazdaságunk óriásian fellendült az uttöbbi 20—25 év alatt, s bizonyos, hogy nagyon elmaradt, az a gazda, ki ez idő alatt bruttó jövedelmét meg nem kétszerezte.

Csak az a kérdés ezek után, vajon olyan-e ma már a mi gazdasági rendszerünk, a mely a tökéletesség netovábbja, a melyen többé javítani, lendíteni nem lehet, a mely a lehető legnagyobb bruttó- és nettó-jövedelmet szolgáltatja. Sajnos, e kérdésekre nemmel kell felelnünk. Előismerjük ugyan, hogy gazdasági viszonyaink, különö-

sen az uttöbbi évtizedben nagyot lendült, annak daczára a tökéletestől nagyon de nagyon messze vagyunk. Kezd ugyan már a mi gazdaközönségünk is fogékony lenni az újítások iránt is, de a legtöbb esetben nem számítással újít, hanem azért, mert látja az újítást másnál is, de nem tudja, hogy az az újítás, a melyet más jónak talál, jónak fog-e bizonyulni az ő viszonyai között is, mert nem vett magának fáradságot, hogy a szóban forgó újítást kiismerje, tanulmányozza, mielőtt alkalmazná. A minapában vasutoni utazás közben mondja egy uri ember, hogy tavasszal buzavetéseit *Thomas*-salakkal fogja behinteni, mert az egy földbirtokosársánál oly kitünő befolyással volt a terméshozamra. Én elhüdelezve hallgattam terveit, s esudalkoztam azon, hogy foghat valaki műtrágyázáshoz, mikor még azt se tudja, hogy a salak a legnehezebben oldható műtrágya, a melynek feloldására nem egy tavasz, de egy álló esztendő sem elég. Ha ilyen felületes ösmeretek alapján alkalmazza a gazda az újításokat, akkor nem lehet esudalkozni rajta, ha azt ép oly hamar sutba dobja mint haszontalant, a milyen hévvel alkalmazta felületes ismeretek alapján.

Arról pedig — csak legyünk egészen őszinték — már csakugyan igen kevés gazdának van halovány fogalma is, hogy ad-e ő annyi trágyát talajának, a mennyi elegendő a talaj termő erejének fenntartására, hogy az ő trágyázási rendszere mellett emelkedik-e vagy apad talajának termőképessége? Pedig a gazdaközönség ez a kardinalis pontja, e körül forog az egész gazdaközönség, s ha e tekintetben nem helyesen járunk el: kárba vesztett összes fáradságunk, kielégítő vagy jó eredményt soha sem érünk el, azt mutatja azon megdonthetlen tény, hogy a nyugati államok termésátlagai nemesak felezik a miénket, de a legtöbb helyt annak a kétszeresén is tul emelkednek. Kevés az állatállományunk, műtrágyát is keveset használunk.

A kezelésünk alatt álló birtokról nem készítünk üzemetvert, s így nem tudhatjuk, nem lehetne-e birtokunkat jövedelmezőbbben kihasználni, nem tudjuk eleve, mennyinek kell lenni a bruttó bevételnek és kiadásnak, mennyinek a tiszta haszonnak. De sőt ha váltógazdaságot üzünk is, a váltó van beállítva, hogy lehető legnagyobb hasznot már csak azért sem érhetünk el. Ösmerék gazdaságot — nem egyet — hetes fordával, a hol az első éven meg lesz ugyan trágyázva a talaj, de azután hét éven keresztül egy szem trágyát sem kap, buza pedig a negyedik és hetedik évbé jön bele. Hogy az ilyen váltógazdaság a talajt tönkre teszi, s felannyit sem ad, mint a mennyit helyesebb kezeléssel mellét adhatna, azt mindenkinek tudnia kell, a ki némi ugynevezett tudományos gazdasági ösmerettel is bír.

Nem vonjuk kétségbe, hogy egy birtoküzemetvert kidolgozni annak, a ki nem sokat foglalkozik gazdasági tudománnyal és írásos munkákkal, igen nehéz, de meg van adva a mód és alkalom ilyen üzemetvertet ahhoz érto, azzal sokat foglalkozó egyénekkel díjtalanul kidolgoztatni. A magyar-óvári gazdasági akadémián, a debreczeni, kassai, keszthelyi és kolozsmonostori gazdasági tanintézeteken tanácsadó bizottság van gazdasági ügyekben felállítva, mely bizottságnak feladata bárkinek és gazdasági ügyekben *díjtalanul* felvilágosítást, tanácsot adni. Akár üzemetvert kell valamely birtokról készíteni, akár állattenyésztési, növénytermelési stb. ügyben kell tanácsot adni, ezek a bizottságok a legnagyobb szakértelemmel díjtalanul adják azt meg, s így a gazdának csak egy levelet kell írnia az illető intézet igazgatóságához, hogy a legjobb és teljesen kimerítő választ kapjon.

Tanuljunk, haladjunk, hogy gyarapodjunk. —y.

Felelős szerkesztő: LUKÁCS GÉZA.

Magán-hirdetések.

Nyersselyem-básztruha 8 frt 65 krtól 42 frt 75 krig teljes öltönyhöz való kelme — *Tussors* és *Shantung-Pongees*, valamint fekete, fehér és színes **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak** postabér és vámmentesen valamint házhoz szállítva, **mintákat pedig postafordultával** küldenek. **Henneberg G. selyemgyáral** (cs. és kir. udvari szállító) **Zürichben**. Magyar levelezés. Svajczba kétszeres levélbélyeg ragyasztandó.

Felvezünk

2—3

bármily állásu egyéneket **mindenütt**, sorsjegyeknek részletfizetés melletti eladásához. **Legkedvezőbb jutalék-feltételek.**

Első magyar iparbank váltóüzlete
BUDAPEST, Deák-Ferencz-utca 5. sz.

Lakás.

Rimaszombatban, a Rózsa- és Szentpétery-utcai sarokházam, (5 szoba, konyha, kamra, pincze, padlás). **1898. május hó 1-től** bérbé kiadó. 5—* **Kishonthy Gyula.**

Bérbe

esetleg örökáron eladó **Ferenczi-utca 12.** számú ház, gazdasági épületekkel, nagy kert, jégverem és közvetlen mellette 2000 □ öl belsőséggel, — ugyanott gazdasági felszerelések, lovak, tehének, esikók, zab-, árpa-, gabona-szalma és más takarmányfélék.

Értekezhetni **ugyanott a tulajdonossal.**

Hirdetmény.

Van szerenésém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a

„Gömöri“-hez

ezimzett szállodámban az eddig kimért beszterezbányai sört

beszterezbányai sört

beszűntetem, s helyette **f. márczius 15-ik napjától** az általános közkedvelt legkittünőbb fajtájú kőbányai

Király-sört

szolgáltatom. Ugyszintén naponta izletes villásreggeli- és kassai virslivel igyekszem a n. é. közönséget teljesen kielégíteni.

Kérve a n. é. közönség szíves pártfogását, maradok teljes tisztelettel

Rimaszombat, 1898. márczius 10.

GÖMÖRI EDE,

vendéglős.

Hirdetmény.

111. sz. — Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. járásbíróság 1896. évi 711. sz. végzése következtében **Dr. Krausz Gyula** ügyvéd által képviselt **Mózes György** javára **Vajda András** ellen 260 frt s jár erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 750 frtra becsült 6 drb. ökörből álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a rimaszombati kir. járásbíróság 7877/1897. sz. végzése folytán 260 frt tőkekövetelés, ennek 1895. évi október hó 1-ső napjától járó 5% kamatai, eddig összesen 39 frt 42 kban bíróság már megállapított költségei erejéig alperes Antali pusztai lakásán leendő eszközésére **1898. évi márczius hó 11-ik** napjának délutáni 3 óraja határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az ériatett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében keszpenzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Rimaszombat, 1898. évi február hó 25-én.

Gasko, kir. jbir. végrehajtó.

Hirdetmény.

Alólírott tisztelettel értesíti Gömör-Kishontvármegye n. é. közönségét, hogy **Rozsnyón,** a kraszna-horka-várallyai-utcában fekvő saját házában az év minden szakában kapható

kádas-fürdőt

rendezett be. — A fürdő vize kitünő tiszta vasas kútviz. Zuhanyra és frotteozásra berendezve.

Italok és hideg ételekről gondoskodva van.

A n. é. közönség támogatását kéri

tisztelettel

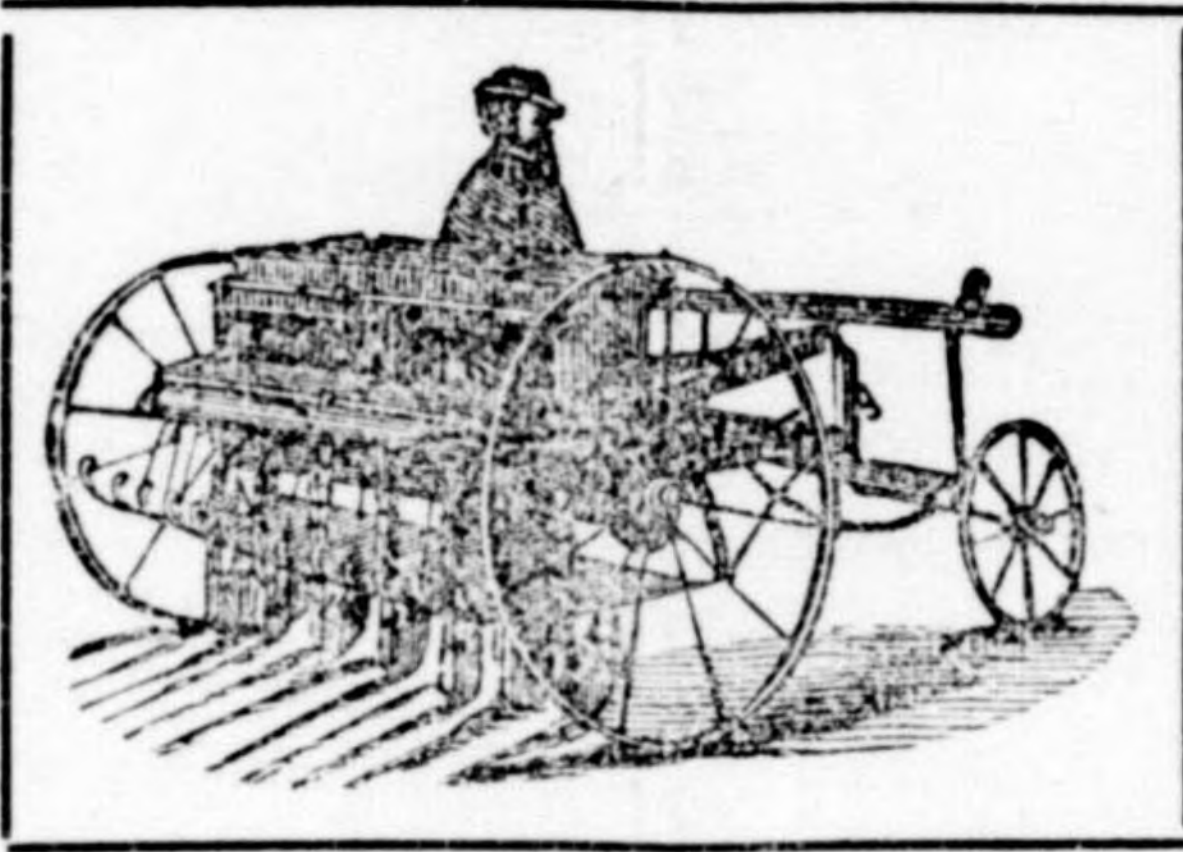
FÜLEKY GYULA,

fürdőtulajdonos.

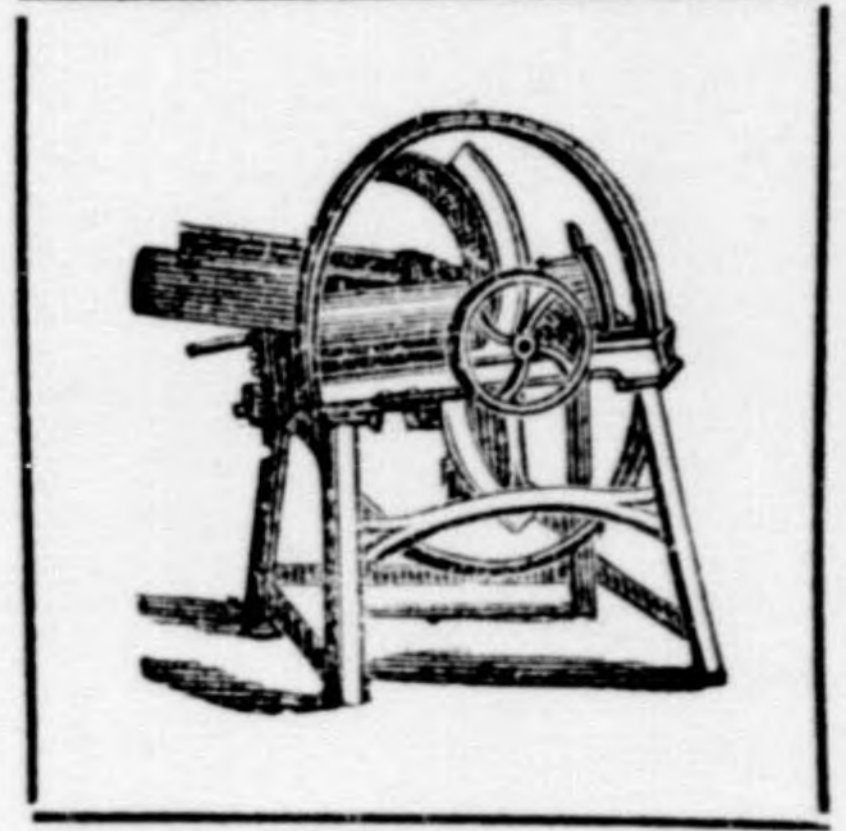
FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntődéje Kassán, Vám-utcza 11. sz.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával czélszerűen s gondosan gyártott jó hírnevű gépeit, nevetesen:

**Sorvető gépeket,
Szórvavető gépeket,
Ekéket, Boronákat,
Hengereket, Lókapákat,
Tengeri morzsolókat,
Borsajtókat és szőlőzúzókát;**
továbbá mindennemű

Szivattyukat, gőzgépeket és gőzkazánokat, Szeszgyár-berendezéseket.

Gépeink, eszközeink és egyéb gyártmányainkat készletben tartjuk gyárunkban.

Gazdasági gépeink képes-, valamint öntődéni gyártmányai árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

3-6

Hirdetmény.

4494. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a **nyustyai takarékpénztár** végrehajtónak **Balezjár Pál monezolkin és ifju Balezjár Pálné Lászka Anna** klenőzi lakosok végrehajtást szenvedők elleni 540 frt, 400 frt és 171 frt tőkék és jár. iránti árverési ügyében a végrehajtási árverést az 1881. évi 60. t.-cz. 144. § s következő §§-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Klenőz községben fekvő és a Klenőzi 30 sztykben $\frac{3}{12}$ -ed részben Balezjár Pál, $\frac{3}{12}$ -ed részben Balezjár Mihály és $\frac{1}{12}$ — $\frac{1}{12}$ -ed részben Balezjár János Mihály és György tulajdonul felvett A. 3—9. sor sz. a. $\frac{3}{8}$ -ad urbéri kültelekből a végrehajtást szenvedett B. 4. alatti Balezjár Pál illetősége a 203 frt a klenőzi 461 sztykben $\frac{1}{8}$ — $\frac{2}{8}$ -ad részben Balezjár János és Balezjár Mátyás és Brudjár Pál Balezjárkin ugy $\frac{1}{8}$ — $\frac{1}{8}$ -ad részben Balezjár Pál és Mihály tulajdonul felvett A. 1—7. sor sz. a. $\frac{2}{8}$ -ad urbéri kültelekből a B. 3. alatti Balezjár Pál illetősége a 147 frt a klenőzi 536 sz. tykben $\frac{3}{12}$ -ed részben Balezjár Pál és Mihály $\frac{2}{12}$ — $\frac{2}{12}$ -ed részben Balezjár János, Mihály és György tulajdonul felvett A. 1. sor 2519. a. hrsz. ingatlanból a B. 4. alatti Balezjár Pál illetősége 110 frt a klenőzi 1354 sztykbe Balezjár Pál monezolkin tulajdonul felvett A. 1. sor 2521/bj hrsz. a. ingatlanra a 70 frt a klenőzi 1355 sztykben $\frac{2}{12}$ -ed részben Bartó Mihály $\frac{1}{12}$ -ed részben Bartó András $\frac{1}{12}$ -ed részben Bartó Mihály $\frac{2}{12}$ -ed részben Bartó András és $\frac{2}{12}$ -ed részben Balezjár Pál Monezolkin tulajdonul felvett ingatlanból a végrehajtást szenvedett Balezjár Pál monezolkin illetőségére a b. 1. alatt özv. Bartó Kaczer Judit és b. 2. a. özvegy Bartó Zsocsár Judita özvegyi jogával terhelten a 195 frt a klenőzi 1436 sztykben $\frac{9}{24}$ — $\frac{9}{24}$ -ed részben Parobek Pál és János $\frac{4}{24}$ -ed részben Brudjár Mihály bruskin $\frac{2}{24}$ -ed $\frac{2}{24}$ -ed részben Balezjár Pál monezolkin és Balezjár Mihály Lámerkin a $\frac{2}{24}$ -ed $\frac{2}{24}$ -ed részben Blahó János és neje Parobek Judit tulajdonul felvett ingatlanból a végrehajtást szenvedett Balezjár Pál monezolkin illetőségére a 192 frt és végre a klenőzi 766 sztykben ifju Balezjár Pálné szül. Lászka Anna tulajdonul felvett A. 1. sor 247 hrsz. és 131 nép sorszámú ház és ehhez tartozó $\frac{2}{8}$ -ad urbéri birtok utáni erdő illetőségéből a végrehajtást szenvedett Balezjár Pált illetett jutalékra vagyis az egész ingatlan fele részére a b. 1. alatt özv. Blahó Vrbinzky Judit javára bekebelezett özvegyi joggal terhelten a 450 frt kiküldési árban elrendelte s annak megtartására határnapul **1898. évi május hó 5-ik napjának** délelőtti 10 óráját Klenőz község házában tűzte ki, mely alkalommal a kérdéses ingatlanok a becsáron alól is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kiküldési ár 10 %-át azaz 20 frt 30 kr. 14 frt 70 kr. 11 frt 10 kr. 7 frt, 19 frt 50 kr. 19 frt 20 kr. és 45 frtot keszpenzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-dik §-ában kijelölt ova-dekképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni; avagy az 1881. évi 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bá-

natpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1898. február hó 9-én.

A r.-szombati kir. tszék mint telekkönyvi hatóság.

Vozáry, kir. tszéki bíró.

Hirdetmény.

902 szám. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Pálfala** község telekkönyve birtokszabályozás következtében 1869. évi 2379. és illetve 1890. évi 20320. sz. igazságügyminiszteri rendelet értelmében átalakították, és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. évi XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. törv.-cikk a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. t.-cikkben szabályozott eljárás a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosították.

E czélből az átalakítás előmunkálat hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben **1898-ik évi május hó 2-ik napján** fog kezdődni, ennél fogva felhívatnak:

1-ször Az összes érdekelt felek, hogy a hitelesítési tárgyalásra személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2-ször Mindazok, kik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okafatalt előterjesztést kívánnak tenni, felhívatnak, hogy a kiküldött kir. törvényszéki bíró előtt a kitézött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel.

3-ször Mindazok, akik valamely ingatlanokhoz tulajdonjogot tartanak, de a telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsennek, hogy az átíratásra az 1886. XXIX. t.-cz. 15—18. és az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerzzen iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, vagy odahassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval is ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedés kedvezményétől is elesnek.

4-ször Azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszünt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelte ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztést kérelmezzék, illetve hogy a törlesztési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Rimaszombat, 1898. évi február hó 25-én.

A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Altdorffer, kir. tszéki bíró.

The Continental
Bodega Company.

Valódi hamisítatlan
külföldi borok

• Portbor.
• Sherry.
• Madeira.
• Marsala.
• Malaga.
• Tarragona s. a. l.

Legjobb
bevásárlási forrása

Raktár:

RIMASZOMBATBAN

KOHN ADOLF

úrnál. 18—20

Vetés ideje: Augusztus és szeptember.

Ültetés távolsága: 15—20 cm.

Talaj minőség: Ló trágyázott.

Mauthner-féle magvak.

Aussaatzeit: ... und September.

Pflanzweite: 15—20 Cm.

Bodenbeschaffenheit: Gut gedüngt.

A MAUTHNER-féle

hirneves

konyhakerti- és virágmagvak

zárt és hatóságilag védett csomagokban, a törvényesen bejegyzett

medve-védjeggyel

valamennyi nagyobb

fűszer- és vaskereskedésekben

kaphatók.

A Budapesten, Andrassy-ut 23-ik szám alatt létező **MAUTHNER ÖDÖN** cég az esakis olyan csomagoknál vállal teljes jótállást egészen friss és valódi magvakért, a mely csomagok ragasztva, a medve-ábrával és a **Mauthner** névvel jelölve, ugy a mint a mellékelt rajz is mutatja.

5—8